Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebergʼ în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat: în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 132. Braşovŭ, Mercurĭ 13 (25) Iunie 1890.

Braşovŭ, 12 Iunie st. v.

De unŭ timpŭ încóce se vorbesce de marĭ neînţelegerĭ, ce se manifestă de-o parte între membrii partidei guvernamentale maghiare, ér de altă parte între aderenţii partidei Kossuthiste.

Foile apponyiste spunŭ, că este mare desbinare în partida guvernului, că între membrii ei esistă diferenţe politice şi personale fórte marĭ şi causa acestei apariţiunĭ sĕ fiă atitudinea ministrului preşedinte, conte Iuliu Szapary, care n'a avutŭ curagiulŭ de a se despărţi de acea clică guvernamentală, care şi astăḑĭ mai este grupată în jurulŭ lui Koloman Tisza.

Ovaţiunile, ce i-s'au făcutŭ lui Tisza nu de multŭ, cu ocasiunea banchetului, de pe insula Margareta din Pesta, au sdruncinatŭ, ḑice „Budapester Tagblatt“ posiţia actualului ministru-preşedinte, ér atacurile, ce le-au îndreptatŭ asupră-i unii membri ai partidei guvernului în delegaţiunĭ suntŭ asemenea unŭ semnŭ, că partida guvernului este în discompunere.

Cei din oposiţia moderată maghiară lucréză din rĕsputerĭ pentru realisarea planului lorŭ de a face o nouă fusiune, care sĕ pótă aduce la cârmă pe şefulŭ ei, contele Apponyi. Speranţa lorŭ este, că desbinările în partida guvernului vorŭ provoca în curêndŭ o crisă în sînulŭ ei şi că atuncĭ se va forma o nouă partidă, grupându-se în jurulŭ Apponyiştilorŭ toţĭ aceia, carĭ dorescŭ esecutarea proiectatei reforme a administraţiunei.

Oposiţiunea moderată mai speréză, că se va sĕvêrşi şi în sînulŭ partidei stângei estreme maghiare o scisiune, pe care foile apponyiste o credŭ nedelăturabilă.

Se vorbesce adecă de multŭ, că unulŭ din conducĕtorii stângei estreme, deputatulŭ sĕcuiu din Ardealŭ Gabriel Ugron, voiesce sĕ formeze, împreună cu mai mulţĭ membri de frunte ai partidei independente, o nouă fracţiune, care va părăsi oposiţiunea în contra pactului dualistŭ.

Nisce declaraţii, ce le-au făcutŭ în ḑilele acestea Gabriel Ugron şi Danielŭ Irany, desmintŭ însĕ faimele lăţite. Ugron fiindŭ salutatŭ în Cluşiu de către partisanii sĕi, a declaratŭ, că nu esistă diferenţe principiare în sînulŭ partidei independente, ci numai câţĭ-va dela 1849 conturbă liniştea clubului din motive personale. Aceştia sĕ-şĭ formeze unŭ clubŭ deosebitŭ, ér clubulŭ independenţilorŭ sĕ-şĭ facă statute mai corĕspunḑĕtóre şi sĕ se organiseze mai bine Despre participarea la delegaţiunĭ, adause Ugron, nu e vorba acuma; mai importantă este acum ameninţătórea întroducere a administraţiei de statŭ, care e şi mai periculósă ca proiectulŭ legei militare. Elŭ provocă pe partisanii sĕi la luptă în contra guvernului şi a proiectului administraţiei de statŭ şi promise în fine, că se va convoca o adunare a independenţilorŭ ungurĭ din Ardealŭ în luna lui Augustŭ.

Iranyi a declaratŭ asemenea înaintea alegĕtorilorŭ sĕi, că diferenţele din sînulŭ partidei independenţilorŭ suntŭ numai de natură personală şi a adausŭ, că partida, pe basa programei sale de până acuma, va lupta în unire şi nedivisată şi în viitorŭ pentru idependenţa de statŭ a Ungariei.

Deocamdată dér nu suntŭ prospecte pentru realisarea speranţelorŭ apponyiste în ceea ce privesce ruptura în sînul partidei kossuthiste. Acésta, din contră, se pregătesce la o luptă desperată în contra administraţiei de statŭ, ce formézá unŭ punctŭ principalŭ alŭ programei oposiţiunei moderate.

Rĕmâne dér pentru Apponyiştĭ numai speranţa unei crise în partida guvernului, care sĕ le facă posibilŭ a se fusiona cu elemente din partida acésta şi a dobêndi astfelŭ cu timpulŭ maioritatea.

Logica lorŭ este dér ca guvernulŭ Szapary sĕ-o o rupă cu trecutulŭ şi sĕ dea mâna cu Apponyi, căcĭ de nu partida acestuia va lupta contra lui cu aceeaşĭ însufleţire, ca şi contra regimului Tiszaistŭ.

Vomŭ vedé ce va mai fi, dér mai bine nu póte fi, până ce nu se va schimba radicalŭ întregŭ sistemulŭ de guvernare pe temeiulŭ dreptăţii şi alŭ echităţii faţă cu tóte naţionalităţile, la ceea ce însĕ nu se gândesce aḑĭ nicĭ o partidă ungurescă.

Braşovŭ, 12 (24) Iunie.

La facultatea de litere şi filosofiă dela universitatea din Bucurescĭ s'a înfiinţatŭ catedra de *„Istoria şi literatura Românilorŭ până la Mihaiu Vitezulŭ.“*

La acéstă importantă catedră a fostŭ chiămatŭ D-lŭ Lazarŭ Şăineanu (Schönmann), Dr. în filosofiă dela Lipsca.

Se ḑice, că D-lŭ Şăineanu e tare în *„filologia comparată“*, însĕ filologia în stadiulŭ, în care se găsesce *lexigrafia română*, e necontrolabilă şi afară de acésta, pentru a face unŭ asemenea cursŭ universitarŭ se cerŭ întinse cunoscinţe ale faselorŭ politice şi sociale, prin care a trecutŭ poporulŭ românŭ în Dacia dela colonisare şi până la Mihaiu Vitezulŭ. Literatura unui poporŭ atêrnă, fără îndoială, de condiţiunile politice, prin carĭ a trecutŭ acelŭ poporŭ, ceea-ce implică în sine cunoscinţe amĕrunte şi esacte privitóre la viéţa, traiulŭ şi graiulŭ viu alŭ acestui poporŭ.

Pentru acéstă chiămare arŭ fi fostŭ mai nimeriţĭ alţĭ bărbaţĭ, carĭ şi prin identitatea nascerei, şi prin studiile seriose făcute, şi prin capacitate şi vocaţiune, cunoscŭ cu multŭ mai bine trecutulŭ istoricŭ, politicŭ, socialŭ şi literarŭ alŭ poporului românŭ, decâtŭ D-lŭ Şăineanu, care orĭ-câtă sciinţă filologică ar avé, însĕ prin eterogenitatea rassei sale, nu va înţelege nicĭ-odată viéţa poporului românŭ în Dacia Traiană şi nu va avé nicĭ-odată aspiraţiunĭ comune cu acésta.

Noi credemŭ, de pildă, că la o asemenea catedră importantă s'ar fi cuvenitŭ sĕ fiă chiămatŭ în primulŭ locŭ distinsulŭ nostru istoricŭ N. Densuşianu, care afară de lucrările valoróse, pe care le-a scos la lumină, mai bine de 8 anĭ se ocupă seriosŭ cu studiarea şi cercetarea *epocei întunecate*, adecă dela colonisarea Românilorŭ în Dacia şi până la 1200, şi décă Dumneḑeu îi va lungi firulŭ vieţei, acéstă lucrare, pe care cu toţii o aşteptămŭ cu nerăbdare, va revĕrsa lumină asupra *„Istoriei şi literaturei Românilorŭ până la Mihaiu-Vitezulŭ“*.

Trăimŭ însĕ într'o epocă nenorocită pentru românismŭ şi representanţii lui. Chiar dincolo de munţĭ meritulŭ şi sentimentulŭ românescŭ e prea adese-orĭ lovitŭ şi pusŭ în neputinţă de a se manifesta, ér bĕtrânii, carĭ prin favórea împrejurărilorŭ dispunŭ de destinele poporului, toleréză acésta, par'că şĭ-ar fi datŭ cuvêntulŭ de ordine: După noi viă potopulŭ!

Aşa se întêmplă în Academiă, aşa se urméză la înaltele aşeḑăminte de cultură, aşa se procede şi în politică.

Amŭ statŭ în reservă cu multe cestiunĭ, însĕ vĕḑêndŭ, că rĕulŭ cresce pe ḑi ce merge, tocmai acolo unde elŭ n'ar fi trebuitŭ sĕ se nască şi sĕ esiste nicĭ-odată, vomŭ părăsi acéstă reservă şi ne vomŭ ridica glasulŭ în interesulŭ culturei naţionale şi a adevĕraţilorŭ ei representanţĭ.

DIN AFARĂ.

Schimbare de principe în Bulgaria.

După cum i-se scrie ḑiarului „Daily News“ din Constantinopolŭ, între Ţarulŭ şi împĕratulŭ germanŭ decurgŭ tractărĭ asupra unui însemnatŭ lucru. „Daily News“ adecă susţine, că Rusia continuă a trata cu alte puterĭ asupra schimbărei de principe în Bulgaria. Se ḑice, că în loculŭ lui Ferdinand se va alege ca domnitorŭ în Bulgaria prinţulŭ Lechtenberg, care nu de multŭ s'a căsĕtoritŭ c'o princesă muntenégră; décă prinţulŭ Lenchtenberg n'ar reuşi sĕ fiă trimisŭ în Bulgaria, atuncĭ de bună sémă va merge alŭ doilea fiu alŭ regelui Svediei. In privinţa acésta, în Constantinopolŭ se vorbesce, că Germania consimte cu planulŭ Rusiei.

Simptome de turburare a păcii.

In senatulŭ italianŭ, cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra bugetului afacerilorŭ esterne, ministrulŭ preşedinte Crispi a declaratŭ, la 20 Iunie, că nimenĭ nu doresce pacea mai multŭ decâtŭ guvernulŭ italianŭ, dér că *nu trebue sĕ'şĭ facă ilusiunĭ* asupra condiţiunilorŭ, in care se află puterile. Inarmările continuă şi unŭ altŭ *simptomŭ probéză, că pacea póte fi turburată dintr'unŭ momentŭ intr'altulŭ.* Ar însemna a înşela opinia publică, décă amŭ face-o sĕ credă, că Europa ar primi unŭ arbitragiu internaţionalŭ pentru a regula diferenţele dintre state.

Pressa ruséscă şi rĕsboiulŭ vamalŭ austro-ungarŭ-sêrbŭ.

Atitudinea Austro-Ungariei faţă cu Serbia, după cum se putea prevedé, a produsŭ mare agitaţiă în pressa rusescă. Foile rusescĭ adecă atacă vehementŭ pe Austro-Ungaria învinuind'o cu aceea, că voesce s'aducă pe Serbia în cea mai strîmtorată situaţiune, pentru-ca sĕ rĕstórne actualulŭ guvernŭ sêrbescŭ şi sĕ readucă pe tronŭ pe exregele Milan.

„Grajdanin“ fără de nicĭ o sfială numesce politica Austro-Ungariei *politică hoţéscă*, care ţintesce a subjuga popórele din Peninsula-balcanică. Fóia rusescă apoi provócă pe guvernulŭ sêrbescŭ, ca sĕ păşéscă energicŭ faţă cu Austro-Ungaria şi în casulŭ celŭ mai rĕu sĕ închidă trecerea mărfurilorŭ austro-ungare prin Serbia la Salonicŭ. „Grajdanin“ apoi provócă pe poporulŭ sêrbescŭ şi pe Serbia, *sĕ'şĭ ştérgă constituţia*, care ruinéză ţéra aservindu-o celui mai pĕcătosŭ şi mai putenicŭ duşmanŭ alŭ ei. adecă Austro-Ungariei, şi sĕ institue forma de guvernare autocrată.

O altă fóiă rusescă, „Novosti“, prevede rĕsboiu vamalŭ între Austro-Ungaria şi Serbia. Disposiţia poporului sêrbescŭ, dice „Novosti,“ e astfelŭ, că va continua lupta cu mare energiă. Anglia. Franţa, Germania şi Rusia însĕ se vorŭ grăbi a esploata rĕsboiulŭ vamalŭ austro-ungaro-sêrbescŭ şi'şĭ vorŭ îmbunĕtăţi raporturile comerciale cu Serbia.

Demonstraţiă în contra Austriei.

O telegramă din Roma, dela 16 Iunie, comunică următórele:

Regimentulŭ italianŭ de cavaleriă, încasarmatŭ în Udine, făcu în frunte cu colonelulŭ sĕu unŭ marşŭ până la fruntaria austriacă, la Visco, unde fu aşteptatŭ de o grupă de oficerĭ austriacĭ, carĭ fură salutaţĭ de fanfara regimentului şi grămădiţĭ cu semne de cordialitate neobicĭnuită.

După acéstă primire oficerii austriacĭ fură învitaţĭ sĕ se pună în fruntea regimentului italianŭ, cu care întrară în Udine. Se póte pricepe uimirea poporaţiunei, care nu mai vĕḑuse uniforma austriacă de când cu anexarea Veneţiei, Udinenii nu credeau ochilorŭ lorŭ.

In fine se dete unŭ punch în onórea oficerilorŭ austriacĭ, la cafenéua nouă. In acestŭ momentŭ se produse o manifestaţiune. O mare mulţime se grămădì în piaţă şi întonà imnulŭ lui Garibaldi, repetândŭ refrenulŭ: „Va fuori d'Italia, va, straniero!“ (Eşĭ afară din Italia, eşĭ, streine.)

Poliţia încercà, dér înzadarŭ, sĕ intervină. Mulţimea era fórte agitată. Din norocire burgeşĭ din oraşŭ. carĭ se bucură de stima generală, isbutiră sĕ calmeze spiritele anunţând că oficerii austriacĭ vorŭ pleca la nópte; dér aceştia nu părăsiră Udine decâtŭ a doua ḑi, însoţiţĭ de toţĭ oficerii italienĭ, carĭ i'conduseră până dincolo de fruntariă.

Convingerea e, că acéstă primire a oficerilorŭ austriacĭ se făcuse cu aprobarea ministrului italianŭ de rĕsboiu. Emoţiunea e mare în Udine. S'au lipitŭ pe ziḑurĭ afişe cu aceste cuvinte: „Décă oficerii italienĭ au uitatŭ Custozza, locuitorii din Udine n'au uitatŭ bombele austriace din 1848.“

SCIRILE DILEI.

Instalarea noului fişpanŭ alŭ comitatului Braşovŭ, a d-lui *Michailŭ Maurer de Urmös* s'a făcutŭ Sâmbătă în 21 Iunie n. La gară a fostŭ întêmpinatŭ de unŭ numerosŭ publicŭ şi de unŭ banderiu de câte-va sute de călăreţĭ. Aicĭ a fostŭ salutatŭ noulŭ fişpanŭ de cătră d-lŭ viceşpanŭ Iuliu *de Roll* în numele comitatului, ér în numele oraşului de cătră primarulŭ *Brennerberg*. Condusŭ de banderiu şi urmatŭ de o mulţime de trăsurĭ a sositŭ la locuinţa sa de unde la 4 óre d. a. a fostŭ condusŭ de o deputaţiune în adunarea estraodinară a representanţei comitatului. Aicĭ, după cetirea decretului de numire, noulŭ fişpanŭ a depusŭ jurămêntulŭ. După acésta şi-a ţinutŭ discursulŭ sĕu programŭ, la care vomŭ reveni. La 8 óre séra d-lŭ de Maurer a primitŭ deputaţiunile din comitatŭ, ér la 9 óre musica militară i-a făcutŭ serenadă. Duminecă la órele 2 d. a. noulŭ fişpanŭ a datŭ unŭ banchetŭ la care au participatŭ peste 250 persóne.

***

„Kulturegylet"-ulŭ cătră comitate. Jupânii dela cazanulŭ maghiarisării în nesaţiulŭ lorŭ voescŭ sĕ înghiţă şi câtŭ nu le încape pe gâtŭ. In dilele acestea adecă faurii maghiarismului din Cluşiu au adresatŭ unŭ apelŭ cătră tóte comitatele din ţéră. Apelulŭ e „fórte patrioticŭ"; vorbesce de adresa trimisă comitatelorŭ la 3 Septemvre an. tr. ca sĕ sprijinéscă „acéstă causă naţională" şi sĕ urmeze esemplelorŭ comitatelorŭ Têrnavei micĭ şi Sătmarului, votândŭ, adecă împunêndu-li-se dare pentru „Kulturegylet". Dér se bocescŭ jupânii kulturegyletiştĭ, că din causa întârdierei trimiterei apelului, acesta n'a adusŭ ródele aşteptate, decĭ facŭ de cu timpuriu unŭ nou apelŭ cătră comitate, ca sĕ sprijinéscă causa „Kulturegylet"-ului. La călcâiulŭ apelului vedemŭ pe contele Bethlen Gábor, fişpanulŭ nefericitului comitatŭ alŭ Têrnavei-micĭ, ca preşedinte, şi pe Sándor Iozsef, ca primŭ secretarŭ.

„Kulturegylet"-ulŭ banchetuesce, ér comitatele, décă şi-orŭ fi pierdutŭ ómenii minţile, vorŭ plăti.

***

Românĭ la patriarchulŭ sêrbescŭ. Dumineca trecută în 3 (15) Iuniu Românii gr. or. din Timişóra s'au presentatŭ, sub conducerea d-lui preotŭ Anca, Patriarchului sêrbescŭ Georgiu Brancovicĭ, care venise la Timişóra, şi l'au felicitatŭ pentru înaintarea sa de patriarchŭ. Patriarchulŭ mulţămi sêrbesce Românilorŭ şi dise între altele, că deşi nu este înţelesŭ cu despărţirea Românilorŭ de Sêrbĭ, totuşĭ fiindŭ aceea împlinită, nu este în contră, şi din partea sa va sprijini cererile Românilorŭ încă nedespărţiţĭ de ierarchia sêrbéscă, şi va fi unŭ sprijinŭ alŭ lorŭ; ar dori, ca încâtŭ se póte despărţirea sĕ se facă pe cale pacĭnică, lucru, la care şi archiereii noştri, cu carĭ a vorbitŭ, arŭ fi învoiţĭ, pentru ca sĕ nu le decidă judeţe străine. Apoi binecuvêntândŭ deputaţia română, acésta se retrase, spune „Gaz. Pop."

***

Resboiu vamalŭ cu Serbia. Scirĭ din Belgradŭ dau ca apropiată ruperea raporturilorŭ comerciale cu Austro-Ungaria. „Pol. Corr." anunţă, că iritaţiunea în cercurile comercianţilorŭ continuă. S'a hotărîtŭ ţinerea unei adunărĭ, în care sĕ se consulte asupra unei procederĭ comune în privinţa mărfurilorŭ importate din Austro-Ungaria. Comercianţii au formatŭ unŭ comitetŭ, care sĕ lucreze pentru eschiderea tuturorŭ mărfurilorŭ austro-ungare din Serbia; mulţĭ comercianţĭ s'au obligatŭ sĕ respingă orĭ ce agentŭ comercialŭ austro-ungarŭ.

***

In contra maniei de a vorbi în dieta ungară propune deputatulŭ Eugen Gaal, din oposiţia moderată, în darea sa de sémă cătră alegĕtorii sĕi din Pecĭca, ca deputaţii sĕ nu mai priméscă diurne, ci, ca în Franţa, unŭ onorarŭ fixŭ. Acéstŭ mijlocŭ, după părerea lui Gaal, nu vine nicĭ-decum în colisiune cu păstrarea libertăţii cuvêntului.

***

Comunicaţiune impedecată. Trenulŭ care mergea la 19 Iunie dela Alba-Iulia cătră Vinţulŭ de josŭ, se opri fără veste pe podulŭ celŭ ângustŭ de peste Murĕşŭ între Partoşŭ şi Oarda, spre spaima călĕtorilorŭ, mai alesŭ, că vêntulŭ sufla cu putere şi valurile Mureşului se rostogoliau urlândŭ. Unŭ Sĕcuiu bĕtrânŭ, vrêndŭ sĕ-şĭ scurteze drumulŭ, apucase pe podŭ. Noroculŭ lui, că trenulŭ putŭ fi opritŭ. Sĕcuiulŭ fù arestatŭ, luatŭ în trenŭ şi predatŭ solgăbirĕiatului din Vinţulŭ de josŭ.

***

Staţiune entomologică de esperimentare a înfiintatŭ ministrulŭ ung. de agricultură în loculŭ staţiunei filoxerice de esperimentare, pe care a desfiinţat'o.

***

Guvernatorŭ alŭ Bosniei. Corespondentulŭ din Viena alŭ fóiei „Narodny Listy" anunţă în fóia sa, că visita contelui Hartenau — a fostului principe bulgarŭ Alexandru de Battenberg — în Serajevo a avutŭ şi o parte politică. Se dice adecă, că va fi numitŭ guvernatorŭ alŭ provinciilorŭ ocupate, ér în casŭ de rĕsboiu va lua comanda supremă asupra armatei din Bosnia. Scirea n'a fostŭ confirmată din nicĭ o parte şi decĭ trebue primită cu reservă.

***

Tergulŭ de ţéră în Lugoşŭ se va ţiné din 15 (27) până în 17 (29) Iuniu.

***

Stirpirea lăcustelorŭ în ţinuturile bântuite de acéstă plagă a avutŭ pe alocurea resultate. La Seghedinŭ lucrarea de stîrpire a duratŭ 14 dile, erau ameninţate 8000 jugĕre arătură de cea mai bună şi au fostŭ nimicite vr'o 2500 hectolitri, decĭ peste trei miliarde lăcuste. Şi la Hodmező-Vasarhely şi Szentes resultatulŭ a fostŭ favorabilŭ. Din contră în patru comune din comit. Torontalŭ, unde erau ameninţate 20,000 jugĕre, o stîrpire a lăcustelorŭ nu s'a mai putută întreprinde, deórece pré tărdiu s'a începutŭ acéstă lucrare, şi a trebuitŭ sĕ se mulţăméscă cu decimarea lorŭ. In şése dile au fostŭ nimicite 1000 hectolitri de lăcuste. Nimicirea lorŭ însĕ nu s'a mai putŭtŭ continua, deórece lăcustele căpĕtaserĕ aripĭ. In comitatulŭ Iasz-Nagykun-Szolnok şi adecă în hotarele comunelorŭ Csepan, Kun-Sz.-Marton şi Devavanya s'au ivitŭ lăcustele marocane. Sĕmĕnăturile suntŭ atacate deja, mai alesŭ în Csepan. Decimarea lăcustelorŭ se urméză cu succesŭ, deşi de o stîrpire a lorŭ nu póte fi vorba, deórece lăcustele au căpĕtatŭ aripĭ.

***

Esposiţiă de vite de prăsilă se va arangia la 29, 30 şi 31 Augustŭ şi 1 Septemvre n. în Cluşiu, la care se vorŭ da premii în aurŭ şi în banĭ.

***

Păziţi copiii. In Breţcŭ, o fetiţă de trei anĭ, lăsată acasă fără supraveghere, se juca cu focŭ pe vatră. Şorţulŭ fetei luà focŭ şi sĕrmana copilă murĭ în durerile cele mai cumplite din causa ranelorŭ.

***

Nenorocire pe calea ferată ung. dela Viena cătră Pesta s'a întêmplatŭ la 18 Iunie. Unŭ călĕtorŭ, anume Ferdinand Riba din Viena, stetea la ferésträ cu braţulŭ întinsŭ afară, când deodată trenulŭ trecŭ lângă Strigonŭ pe unŭ podŭ angustŭ. Mâna'i se isbi de bariera podului şi'i fù aprópe totalŭ strivită.

„Saşii... Românii".

Sub titlulŭ acesta guvernamentalulŭ „Kolozsvar" dela 21 Iunie a. c. publică urmŭtorulŭ articulŭ, în care desfăşură speranţele ce şi le întemeiéză cei dela saculŭ cu grăunţele pe noua întorsĕtură politică a Saşilorŭ, şi în care reptila din Cluşiu îşĭ arată culmea obrăzniciei.

Etă articululŭ în traducere fidelă română:

„Putemŭ sĕ susţinemŭ şi e lucru cunoscutŭ deja în publicŭ, că situaţia poporului română, dér mai alesŭ a politicilorŭ saşi e fórte deosebită, întórsă şi contrară firei, aicĭ în Ungaria. Acum, după ce Saşii au proclamatŭ pe faţă atragerea şi alipirea lorŭ faţă cu instituţiunile nóstre; după-ce au primitŭ starea faptică legală, situaţia politicilorŭ românĭ devine şi mai întórsă, şi mai ridiculă şi e de natură a nu deştepta nicĭ unŭ felŭ de simpatiă în nicĭ o direcţiune.

„Ardélulŭ de sine stătătorŭ a fostŭ alŭ Ungurilorŭ, Saşilorŭ şi alŭ Sĕcuilorŭ. După constituţia vechiă dreptuŕ n'au avutŭ decâtŭ aceste trei naţiunĭ şi cele patru religiunĭ recepte. Că bine, séu rĕu a fostŭ aşa, nu se póte încă judeca; faptŭ e, că trei naţiunĭ şi patru confesiunĭ se puteau numi domnitóre în Ardélŭ, alŭ lorŭ a fostŭ pământulŭ şi totŭ, ce era pe elŭ. A mai fostŭ încă unŭ poporŭ în Ardélŭ, care sta afară de cadrulŭ constituţiunei, a căruia religiă era tolerată. Nicĭ acésta nu se póte judeca, că bine a fostŭ orĭ n'a fostŭ bine, că acestŭ poporŭ şi confesiunea lui nu s'a împărtăşitŭ de darurile egalei îndreptăţirĭ; faptŭ este, că a fostŭ eschisŭ şi în cele din urmă proprietarulŭ de pământŭ putea sĕ facă cu elŭ şi cu drepturile lui ce voia, putea sĕ le dea altuia, sé nu; tóte acestea se ţineau de cerculŭ lui de dreptŭ.

„Şi în acelŭ Ardélŭ de sine stătătorŭ poporulŭ română a fostŭ iobagiu; din totă constituţia Ardélului apare, că poporulŭ acesta a fostŭ veneticŭ aicĭ, că ca unui veneticŭ, a căruia fire şi înclinaţiunĭ încă nu le cunoscea nimenĭ, i-s'a subtrasŭ esercitarea drepturilorŭ. Limba lui, religia lui, esistenţa lui erau numai suferite. Şi într'asta zace încurcătura. Aceia, carĭ au fostŭ domnii Ardélului, Ungurii, Saşii şi Sĕcuii, au ştersŭ independenţa Ardélului, au proclamatŭ uniunea cu Ţéra ungurésca, legile deosebite şi instituţiile Ardélului le-au schimbatŭ, — aşadér aceia, carĭ după lege potŭ sĕ hotăréscă asupra stărei şi viitorului Ardélului, nu numai că s'au împăcatŭ cu uniunea, ci ei înşişĭ au proclamat'o; uniunea a fostŭ sancţionată de coróna şi de toţĭ factorii ceilalţĭ. In faţa acestora vine poporulŭ, căruia Ardélulŭ i-a fostŭ valea suferinţelorŭ, şi pretinde autonomia lui, constituţia vechiă, c'unŭ cuvêntŭ pretinde — fără de nicĭ unŭ dreptŭ — restabilirea constituţiei, care nu mai corĕspunde cu cerinţele timpului şi cu epoca nóstră. Infumurarea acésta întrégă nu e numai întórsă, ci şi ridiculă.

Acum, după-ce Saşii s'au împăcatŭ bucurosŭ cu situaţia politică de faţă, vĕdêndŭ adecă, că continuarea politicei lorŭ de până acum ar nimici cele mai vitale interese ale poporului săsescŭ şi că pe tóte terenele se luptă cu cele mai marĭ piedecĭ: diarele românescĭ atacă pe Saşĭ c'o amărăciune, care nu se póte tăinui, îi acusă, cu tradare, că n'au tactŭ şi nu-şĭ pricepŭ interesele lorŭ şi le şoptescŭ la urechiă: *Vae victis!*

„Inţelegemŭ amărăciunea politicilorŭ românĭ. Până acuma politicii aceştia se provocau la Saşĭ, ca la unŭ poporŭ apăsatŭ şi chinuitŭ; se provocau la nemulţămirea popórelorŭ, pentru ca sĕ motiveze despotismulŭ Maghiarilorŭ. De aicĭ înainte nu se vorŭ mai puté provoca la Saşĭ. Amărăciunea este cu atâtŭ mai inveterată, fiindŭ-că acum poporulŭ românescŭ merge singurŭ pe acelŭ drumŭ contrarŭ firei, care pórtă timbrulŭ nepatriotismului. Singurŭ stă poporulŭ, asupra căruia putemŭ arăta cu degetulŭ dicêndŭ: étă, acesta este poporulŭ care nu recunósce constituţia statului, aşedămintele lui, care vré Ardealŭ deosebitŭ cu instituţii deosebite.

„E regretabilŭ, că astfelŭ de pretensiune îşĭ are şi partea sa condamnabilă. Acolo la spate stă România: ideia unei marĭ Românii, cu Ardealulŭ, Bihorulŭ, Maramurĕşulŭ etc. Ţinta acésta o au în vedere aceştĭ bărbaţĭ şi într'asta se deosebescŭ ei de Saşĭ şi de Ungurĭ, carĭ dreptŭ primŭ punctŭ alŭ programului lorŭ şĭ-au pusŭ integritatea statului ungarŭ, ér Românii tocmai contrarulŭ. Şi politicii aceştia au credutŭ, că cu ajutorulŭ Saşilorŭ vorŭ scóte castanele din spuză. Dér acum suntŭ abătuţĭ dela acésta cu desĕvêrşire. Politicii românĭ suntŭ isolaţĭ şi aduşĭ în posiţiă de a nu mai puté face nimicŭ.

„Asta pentru noi e indiferentŭ. Totdéuna amŭ simţitŭ în noi atâta putere, ca prin mijlóce uşóre sĕ combatemŭ ataculŭ venitŭ din acéstă parte; — ce nu e indiferentŭ pentru noi, este împrejurarea, că acéstă politică, acéstă procedere nepatriotică, acestŭ afrontŭ faţă cu constituţia şi instituţiunile nóstre cufundă pe fiĭ poporului română în stările cele vechĭ; — depărtaţĭ dela esercitarea drepturilorŭ, dela împlinirea faptelorŭ patriotice acolo, unde fiă-care îi privesce cu ochĭ prepuelnicĭ, ca pe unii carĭ ei pe ei s'au eschisŭ din cadrulŭ constituţiunei, ca pe unii cărora nimicŭ nu le poţĭ încredinta fiindcă suntŭ de neîncredutŭ şi-şĭ starmă minţile în ce chipŭ sĕ pótă ei cei dintâiu dejuca constituţia şi legea.

„Cine nu vede urmările acestei politice josnice, acela despreţuesce mintea sănĕtósă.

„Deja la noi numele de Românŭ e identicŭ cu tradarea. Neîncredere faţă cu orĭ-care Românŭ şi-apoi de-aicĭ o mulţime de neplăcerĭ şi lucrurĭ înţelese pe dosŭ. Etă în faptă resultatulŭ politicei româneşcĭ!

„Décă suntŭ îndestuliţĭ cu acestŭ resultatŭ, mérgă cu Dumnedĕu mai departe. Pe calea acésta în câteva decenii poporulŭ se va eschide pe sine din tóte cu desĕvêrşire, şi în statŭ nu va reflecta nimenĭ la elŭ, ca la unŭ poporŭ, care e necredinciosŭ. Se va cufunda érăşĭ în stările din trecutŭ. Cu căciulirĭ, cu aşĭ bate pieptulŭ, că se alipescŭ de patriă, cu de aceste nu ajungemŭ la nimicŭ. Suntŭ lucrurĭ ponosite aceste. Aicĭ trebuescŭ fapte, credinţă cătră instituţiunile nóstre, recunóscerea statului maghiarŭ, patriotismŭ nepătatŭ — apoi orĭ şi care Românŭ, Sasŭ séu Slovacŭ, în scólă şi în biserică, póte sĕ-şĭ cultive limba şi sĕ laude pe Dumnedĕu. Dér despre pactare nicĭ vorbă nu póte fi.

„Strigarea de *vae-victis* astădĭ n'are înţelesŭ — şi mai alesŭ aicĭ. Saşii nu suntŭ unŭ poporŭ învinsŭ. Mai curêndŭ vai acelora, carĭ se opunŭ constituţiei nóstre, fiindcă aceia de sigurŭ numai învinşĭ potŭ sĕ fiă!"

DIN DELEGAŢIUNI.

In şedinţa dela 21 Iunie a delegaţiunei austriace, la ordinea dilei a fostŭ bugetulŭ de esterne. Contele Kalnoky, din causă că e bolnavŭ, a lipsitŭ dela acéstă interesantă şedinţă. După-ce raportorulŭ Br. Walterskirchen recomandă bugetulŭ atenţiunei delegaţilorŭ, vorbi:

Dr. *Plener* asupra situaţiei politicei europene. Oratorulŭ dise, că factorii principalĭ ai alianţei, Bismark şi Audrassy, nu mai suntŭ la posturile lorŭ. Celŭ din urmă a muritŭ, celŭ dintâiu trăiesce în retragere. Alianţa însĕ pretutindenĭ în monarchiă întêmpină simpatii, deşi ea aruncă o grea sarcină asupra puterilorŭ. Germania este nevoită sĕ cheltuéscă mai multŭ, fiindŭ-că trebue sĕ se apere de două părţĭ, de Franţa şi de Rusia. Situaţia nóstră însĕ e puţinŭ mai uşóră, fiindŭ-că noi nu trebue sĕ ne apĕrămŭ numai graniţele de cătră Rusia. Dér pregătirile rusescĭ crescŭ din anŭ în anŭ la hotarele nóstre şi e deja unŭ secretŭ publicŭ, că o mare parte din puterea armată rusésca e concentrată la graniţele nóstre. Acéstă situaţiă grea a monarchiei nóstre devine şi mai grea prin aceea, că n'avemŭ cunoscinţă despre tê-

lurile politicei rusescĭ în Orientŭ. Rusia nu este amică intimă a situaţiei create în Orientŭ prin tractatulŭ dela Berlinŭ. Politica ruséscă şovăesce între întărirea micelorŭ state din Orientŭ şi între ocuparea Constantinopolului. La 1878 când cu încheierea tractatului dela San-Stefano, crearea unei Bulgarii tarĭ era privită dreptŭ unŭ periculŭ. De atuncĭ însĕ s'a doveditŭ, că lucrulŭ acesta nu e tocmai aşa. Astădĭ Europa e de părere, că prin inaugurarea unei politice bulgare independente s'a pusŭ capĕtŭ influenţei rusescĭ. Afacerile Bulgariei cu greu s'ar puté judeca de noi, fiindŭ-că interesele nóstre în Orientŭ nu suntŭ identice cu interesele aliaţilorŭ noştri. Interesulŭ nostru este desvoltarea independentă a statelorŭ din Balcanĭ, pe când Germaniei puţinŭ îi pasă de acésta. Noi nu trebue sĕ mijlocimŭ cu puterea recunóscerea principelui bulgarŭ. Recunóscerea formală a principelui actualŭ, ce-i dreptŭ, este necesară, dér până când stămŭ pe basa tractatului din Berlinŭ noi trebue sĕ aşteptămŭ învoirea tuturorŭ puterilorŭ semnatare. Décă Austro-Ungaria ar lua asupra ei mijlocirea recunóscerei principelui, acésta n'ar puté-o face fără de-a nu urma unŭ *veto* alŭ Rusiei, prin ceea ce Rusia ar câştiga multŭ în autoritatea sa în Balcanĭ, ér noi din contră amŭ pierde multŭ. Nouĕ nu ne este iertatŭ sĕ pricinuimŭ unŭ rĕsboiu, ci sarcina acésta sĕ o lăsămŭ Rusiei, pentru ca sĕ nu ne atingemŭ de hotărîrile alianţei. In ţĕrile din Orientŭ curentulŭ rusescŭ e fórte însemnatŭ şi simpatiile pentru Rusia suntŭ mai marĭ tocmai în acele ţĕrĭ, carĭ suntŭ mai depărtate de Rusia. Aşa e cu Serbia. Oratorulŭ recunósce, că în Serbia multe s'au întêmplatŭ din partea Austro-Ungariei, care pe noi nu ne-au pré făcutŭ plăcuţĭ acolo. Plener dise, că ordinaţiunea ministrului Bethlen faţă cu esportulŭ de porcĭ e considerată în Serbia ca unŭ faptŭ politicŭ. Spre sfêrşitŭ Plener dise, că situaţia financiară totdéuna trebue ţinută în sémă, fiindŭ-că numai unŭ statŭ bine consolidatŭ în privinţa financiară póte susţiné o catastrofă şi póte face o bună politică esternă. După Dr. Plener a vorbitŭ:

Baernreitter asupra politicei comerciale. Vorbindŭ despre politica comercială cu România, a cărei stagnaţiune o regretă, dise, că faţă cu România Austria se află într'acea situaţiă neplăcută, că pentru lovirile, ce i-le-a datŭ Ungaria României, Austria trebue sĕ sufere contraloviturile României.

Prinţulŭ *Windischgrätz* dise, că monarchia trebue sĕ-şĭ îndrepte tóte privirile asupra puterilorŭ sale de apĕrare.

Dr. *Rieger*: In cestiunea orientală avemŭ de lucru cu elemente peste mĕsură nervóse şi clătinătóre. Nu putemŭ decĭ aştepta dela guvernŭ, ca sĕ se declare în cestiunea acésta, fiind-că declaraţiile lui arŭ vătĕma icĭ şi colo şi astfelŭ e mai bine décă rĕmânŭ neesprimate. Deja Plener a amintitŭ, că deosebirilorŭ de vederĭ isvorîte din raporturile nóstre politice şi naţionale nu trebue sĕ le dămŭ espresiune în afară, fiind-că e de lipsă, ca în afară sĕ arătămŭ, că formămŭ unŭ statŭ unitarŭ (aprobărĭ în drépta). Plener a vorbitŭ cu multă satisfacţiă despre alianţa cu Germania, eu încă suntŭ de convingere, că monarchia nóstră îşĭ va ţiné cuvêntulŭ şi nu va ataca nicĭ-odată alianţa. Acésta o pretindŭ interesele sale şi a popórelorŭ ei. Dér situaţia din orientŭ reclamă cea mai mare atenţiune şi oratorulŭ consimte cu Plener, că a fostŭ o mare greşélă politică la 1878 împărţirea Bulgariei în douĕ state. Pentru Europa ar fi cu multŭ mai bine, décă Bulgaria ar fi una. Pentru afacerile nóstre politice esterne Bulgaria constitue o cestiune grea pentru noi. Décă s'a făcutŭ vre-odată vre-o greşélă, s'a făcutŭ aicĭ. Puterile apusene nu punŭ nicĭ o greutate pe cestiunea religionară, deşi cestiunea acésta este de mare însemnătate în Bulgaria, şi abia se vorŭ puté crea acolo stărĭ statornice, fără de-a nu se lua în atenţiune acéstă cestiune.

Raporturile nóstre cu România nu suntŭ nicĭ-decum mulţămitóre; noi neamŭ perdutŭ în România debuşeulŭ şi în privinţa politică n'avemŭ nicĭ o înrîurire. In Serbia stămŭ şi mai rĕu. Demel a vorbitŭ despre mulţămita, cu care ne datoresce Serbia (Ilaritate.) Décă amŭ vorbi în Serbia despre mulţămitele, cu carĭ ne datoresce, probabilŭ, că amŭ audi dela Sêrbĭ contrarulŭ de ce a disŭ Demel. E regretabilŭ, că între Sêrbĭ e lăţită părerea, că ei n'au ce sĕ ne mulţăméscă. Deodată cu retragerea lui Milan, influinţa Austriei în Serbia a scădutŭ multŭ. Că cu re'ntórcerea lui Milan la guvernare amŭ câştiga în Serbia, ce amŭ perdutŭ, o lasŭ acésta s'o judece politicii mai orientaţĭ în afacerile sêrbescĭ. Oratorulŭ apoi dise, că cestiunile comerciale politice faţă cu statele din Balcanĭ n'au fostŭ totdéuna bine conduse. In privinţa acésta ministrulŭ de esterne ar avé dreptulŭ sĕ dică: faceţĭ politică comercială bună în Balcanĭ şi atuncĭ politica esternă încă va fi bună. In cestiunile vamale cele douĕ parlamente suntŭ nevoite sĕ se acomodeze ministerielorŭ. De aceea Ungaria adeseorĭ accentuéză, că independenţa ei ar suferi multŭ, décă în privinţa acésta s'ar face schimbărĭ. Temerea acésta însĕ nu este temeinicĕ, deórece nicĭ Germania nu perde nimicŭ din suveranitatea sa prin pactulŭ vamalŭ. Accentuândŭ apoi cu recunoscinţă, că ministrulŭ de esterne conduce politica cu mare precauţiune, Rieger votéză bugetulŭ.

După ce mai vorbesce contele Zedwitz luândŭ în apĕrare guvernulŭ în afacerile politicei comerciale, desbaterea generală s'a sfîrşitŭ. Preşedintele apoi constată, că delegaţiunea austriacă cu acestea şi-a sfîrşitŭ desbaterile ei mai meritorie.

Întêmpinare.

In Nr. 111 alŭ fóiei nóstre amŭ vorbitŭ despre o plângere, ce ni-se trimisese din partea a 4 locuitorĭ din Nereu (diecesa Aradului) în contra d-lui preotŭ de acolo Stefanŭ Opreanu. Neavêndŭ cunoscinţă mai de-aprópe despre cele întêmplate, ne-amŭ mărginitŭ a publica din aceea plângere numai unŭ micŭ estrasŭ, făcêndŭ totodată reservele nóstre.

Cu privire la acésta, d-lŭ *Dr. Nestorŭ Opreanu*, advocatŭ în Sânmiclăuşulŭ-mare, ca fiiu alŭ d-lui preotŭ din Nereu, îşĭ ţine de datorinţă a ne trimite o lungă întêmpinare. Credemŭ a satisface mai bine principiului parităţii, décă vomŭ pupublica şi acéstă întêmpinare numai în estrasŭ, dispunêndŭ şi aşa de puţinŭ spaţiu. Ĕtă pe scurtŭ ceea ce replică d-lŭ Dr. N. Opreanu:

Imputările despre „neregularităţĭ în administrarea banilorŭ bisericescĭ şi alte acte de violenţă“ suntŭ neîntemeiate-pentru-că de 40 de anĭ, de când preotulŭ Stefanŭ Opreanŭ este în funcţiune, tótă averea bisericéscă, scolară şi fundaţională se administréză prin epitropii parochialĭ, preotulŭ nu ia banii în mâna sa, ci numai supraveghiază şi se opune totdéuna, când acei banĭ suntŭ în peri, culŭ d'a fi risipiţĭ din partea unorŭ locuitorĭ lacomĭ din comună.

Nu este adevĕratŭ, că la 1884 preotulŭ din Nereu ar fi votatŭ pentru candidatulŭ de deputatŭ guvernamentalŭ, din contră, încercările ce pretorele cercului Sânmiclăuşulŭ-mare şi-le-a datŭ la tóte alegerile de deputaţĭ, începêndŭ dela introducerea erei constituţionale, n'au pututŭ nicĭ-odată atrage pe preotulŭ din Nereu în partea candidatului guvernamentalŭ, aşa că în cele din urmă însuşĭ corteşulŭ guvernamentalŭ a renunţatŭ de a mai face asemenĭ încercărĭ, vĕdêndŭ că ostenéla îi este zadarnicĕ.

Nu este adevĕratŭ, că preotulŭ din Nereu ar fi nimicitŭ biblioteca poporală şi corulŭ vocalŭ prin persecutarea învĕţătorilorŭ. Biblioteca s'a înfiinţatŭ chiar prin conlucrarea d-lui preotŭ Stefanŭ Opreanŭ, care atâtŭ d-sa, câtŭ şi fiiulŭ d-sale, d-lŭ Dr. N. Opreanu, au îmbogăţit'o prin scrierĭ dăruite de d-lorŭ, ér păgubirea bibliotecei s'a întêmplatŭ prin acei învĕţătorĭ, carĭ strămutându-se în alte comune, au dusŭ cu sine şi cărţĭ din bibliotecă. Corŭ vocalŭ organisatŭ nicĭ la 1882 şi nicĭ altădată n'a esistatŭ în Nereu.

De 20 de anĭ încóce nu 6—7, ci numai 5 învĕţătorĭ au părăsitŭ Nereulŭ, şi aceştia nu pentru-că dóră arŭ fi fostŭ persecutaţĭ de d-lŭ preotŭ, ci pentru-că doi dintre ei, fiindŭ numai substituţĭ, la alegerĭ au cădutŭ, unulŭ a fostŭ alesŭ la o staţiune mai bună, ér alţĭ doi pentru transgresiunĭ disciplinare au fostŭ destituiţĭ din partea P. Ven. Consistorŭ, fiindŭ după aceea aplicaţĭ ca învĕţătorĭ în alte comune.

Invinuirea, ce i-s'a făcutŭ d-lui preotŭ Stefanŭ Opreanŭ din incidentulŭ, că unŭ casŭ de adulteriu a fostŭ pedepsitŭ cu o amendă în banĭ de 200 fl.,— este cu totulŭ nemotivată, deórece nu numai că concubinatulŭ din vorbă (între mătuşă şi nepotŭ) s'a ivitŭ între nisce împrejurărĭ cu totului totŭ grave, dér amenda nicĭ nu s'a dictatŭ de preotulŭ, ci de comitetulŭ parochialŭ *în contra voinţei preotului*, care era pentru o pedepsire mai uşóră. Arestarea femeei vinovate Nasta Baranŭ nu s'a făcutŭ la ordinulŭ preotului, ci la alŭ primarului comunalŭ. Banii au fostŭ înapoiaţĭ la 1876 cu interese cu totŭ, fiindŭ la momentŭ depuşĭ în cassa de păstrare.

„Aşa se cuvine“, — dice d-lŭ Dr. N. Opreanŭ, — „sĕ nu ne îndoimŭ, că Prea Ven. Consistorŭ va sci lua cele mai potrivite mĕsurĭ pentru vindecarea rĕului,.. dér de când Consistoriulŭ a începutŭ a distinge de 9 lunĭ încóce pe preotulŭ St. Opreanŭ cu „mĕsurĭ potrivite“, s'au făcutŭ în Nereu 10 concubinate, mai multe decâtŭ căsĕtorii legale“, pe când comuna Nereu a fostŭ până în dilele acestea scutită de concubinate.

Din parte-ne dicemŭ, că acéstă stare de lucrurĭ este îngrijitóre şi ar fi fórte de doritŭ, ca credincioşii din Nereu sĕ lase neînţelegerile şi sĕ se grupeze în jurulŭ păstorului lorŭ sufletescŭ pentru a lucra cu toţii împreună la restabilirea ordinei şi înflorirea bisericei lorŭ.

Programa esamenelorŭ publice

La institutulŭ „*Andreianŭ*“ pedagogico-teologicŭ greco-rĕsăriteanŭ în Sibiiu cu finitulŭ anului 1889/90:

Lunĭ 18 Iunie. Inainte de amédĭ: Enciclopedia cl. a. I prof. *Dr. I. Crişianŭ*; Isagogia cl. a. I prof. *I. Ghibu.* După amédĭ: Moralulŭ cl. a. II prof. *I. Hannia.*

Marţĭ în 19 Iunie. Inainte de amédĭ: Pastorala şi Liturgica cl. a. III, prof. *I. Hannia.* După amédĭ: Istoria bisericéscă cl. a. I II, *Dr. I. Crişianŭ.*

Mercurĭ în 20 Iunie. Inainte de amédĭ: Dreptulŭ canonicŭ cl. a. III, prof. *I. Popescu.* După amédĭ: Logica-Psihologia cl. a. ped. a. III, prof. *I. Popescu.*

Joi în 21 Iunie. Inainte de amédĭ: Dogmatica şi Polemica cl. a. II prof. *I. Popescu*; Catechetica cl. a. III. prof. *I. Hannia.* După amédĭ: Plantologia cl. a. III. ped. a III. prof. *D. Comşa.*

Vinerĭ în 22 Iunie. Inainte de amédĭ: Pedagogia generală cl. a. III. ped. a. III. prof. *I. Popescu.* După amédĭ: Esegesa şi Ermeneutica cl. a. I.; Omeletica cl. a. III. prof. *I. Ghibu.*

Sâmbătă în 23 Iunie. Inainte de amédĭ: Literatura română cl. a. II. prof. *Dr. D. P. Barcianu.* După amédĭ: Didactica şi Metodica cl. a. II. şi ped. II. prof. *Dr. I. Crişianŭ.*

Marţĭ în 26 Iunie. Inainte de amédĭ: Cântărĭ bisericescĭ şi tipiculŭ toţĭ elevii, prof. *D. Cunţanu.* După amédĭ: Musica vocală şi instrumentală toţĭ elevii, prof. *G. Dima.*

Lunĭ în 18 Iunie Inainte de amédĭ: Limba română ped. II. III. prof. *Dr. D. P. Barcianu.* După amédĭ: Istoria patriei ped. a. III. prof. *I. Ghibu*; Geografia ped. a. III. *Dr. D. P. Barcianu.*

Marţĭ în 19 Iunie. Inainte de amédĭ: Limba maghiară ped. a. I. prof. *I. Popescu*; Limba maghiară ped. a. II. şi III. prof. *Dr. I. Crişianŭ.* După amédĭ: Istoria universală ped. a. I. şi II. prof. *I. Ghibu.*

Mercurĭ în 20 Iunie. Inainte de amédĭ: Pomăritulŭ cl. a. II. ped. a. II. prof. *D. Comşa.* După amédĭ: Istoria naturală ped. a. I. şi II. prof. *Dr. D. P. Barcianu.*

Joi în 21 Iunie. Inainte de amédĭ: Legumĕritulŭ cl. a. I. ped. a. I. prof. *D. Comşa.* După amédĭ: Istoria bisericéscă ped. a. I. prof. *I. Ghibu*; Limba română ped. a. I. prof. *Dr. D. P. Barcianu.*

Vinerĭ în 22 Iunie. Inainte de amédĭ: Geografia ped. a. I. şi II. prof. *Dr. D. P. Barcianu.* După amédĭ: Comptabilitatea cl. a. III. ped. a. III. prof. *D. Comşa.*

Sâmbătă în 23 Iuniu. Inainte de amédĭ: Religiunea ped. a. II. şi III. prof. *I. Ghibu.* După amédĭ: Computulŭ ped. a. I. şi II. prof. *D. Comşu.*

Lunĭ în 25 Iunie. Fisica ped. a. III. prof. *D. Comşa.*

Mercurĭ în 27 Iunie. Gimnastica şi lucrulŭ de mână toţĭ elevii ped., prof. *G. Moianŭ.*

Joi în 28 Iunie. Conferinţă profesorală. *Vinerĭ în 29 Iunie*: După serviciulŭ divinŭ în biserică, încheerea solemnă a anului scolasticŭ în sala seminarială şi publicarea clasificaţiunilorŭ. *Sâmbătă în 30 Iunie*: Estradarea absolutórelorŭ.

DIVERSE.

Colera. Scirĭ sosite din Valencia spunŭ, că familiile mai de frunte de acolo începŭ a'şĭ părăsi locuinţele. Epidemia s'a lăţitŭ în mai multe ţinuturĭ. In Quatretenda trei ómenĭ au muritŭ de coleră. Fóia italiană „Capitan Francassa“ anuntă, că la 20 Iuniu nóptea s'a ivitŭ în Neapole unŭ casŭ de coleră urmatŭ de mórte.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 24 Iuniu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.26	Vând.	9.28
Argintŭ românescŭ	„	9.23	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.31
Lire turcescĭ	„	10.56	„	10.61
Imperialĭ	„	9.54	„	9.59
Galbinĭ	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	102.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ	„	133.—	„	134.—
Mărcĭ germane	„	—.—	„	—.—
Discontulŭ 6-8% pe anŭ.				

Editorŭ şi redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 23 Iuniu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.10
Renta de hârtiă 5%	99.65
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	116.80
dto argintŭ	96.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	89.—
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	137.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	127.50
Renta de hârtiă austriacă	88.55
Renta de argintŭ austriacă	89 10
Renta de aurŭ austriacă	109.35
Losurĭ din 1860	139.50
Acţiunile băncei austro-ungare	970.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	343.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	302.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.54
Napoleon-d'orĭ	9.34
Mărcĭ 100 împ. germane	57.50
Londra 10 Livres sterlinge	116.95

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ accelératŭ.	Trenŭ accelératŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vinţulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucurescĭ	9.30		11 50	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelératŭ	Trenŭ de pers.	Trenu accelératŭ.	Tren de persóne
Bucurescĭ	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.41	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Hasfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ accelératŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20 (Trenŭ omnibus)	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenu accelératŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49 (Trenŭ omnibus)	7.36	10.38
Paulişu	6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5 50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.16
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşenĭ	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. d. p.	Tr. om.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-sás.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-sás.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7 21

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.